

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2016 - 2017

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑ

ΤΑΞΗ: Α΄ Γυμνασίου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τρίτη, 30 Μαΐου 2017

ΧΡΟΝΟΣ: 2 ώρες

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ:

- α) Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από δύο μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.
- β) Να γράψετε με μπλε ή μαύρο μελάνι.
- γ) Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού.

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από πέντε (5) σελίδες

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 12)

A. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, κόπτει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, θεραπεύει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. Ἦδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν ἐλάλησα ὑμῖν. Μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ'ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ΙΕ', 1(διασκευή)

1. Να αποδώσετε στα Νέα Ελληνικά το υπογραμμισμένο κείμενο. (μ. 1)
Κάθε κλαδί δικό μου που δεν παράγει καρπό, το κόβει, και κάθε (κλαδί) που παράγει καρπό, το καλλιεργεί, για να δώσει περισσότερο καρπό.
2. α) Ποια είναι η προτροπή του Χριστού προς τους ανθρώπους; (μ.0,5)
Ο Χριστός προτρέπει τους ανθρώπους να μείνουν κοντά Του, δηλ. να τηρούν τις εντολές Του.
- β) Ποιο θα είναι το αποτέλεσμα, σύμφωνα με το πιο πάνω απόσπασμα, αν οι άνθρωποι δεν υπακούσουν στον Χριστό; (μ. 1)
Αν τελικά οι άνθρωποι δεν υπακούσουν στον Χριστό και δεν μείνουν κοντά Του, δεν θα μπορέσουν να παράγουν από μόνοι τους καρπό, δηλ. να αποκτήσουν τις αρετές.

3. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της **Στήλης Α'** με την κατάλληλη ερμηνεία των λέξεων στη **Στήλη Β'**. (Στη **Στήλη Β'** περισεύει μια λέξη). Δίπλα από κάθε γράμμα να γράψετε τον σωστό αριθμό.

(μ.1,5)

(6X 0,25)

	Στήλη Α'		Στήλη Β'
α-5	Δύναται	1	από μόνο του
β-7	Θεραπεύει	2	έτσι
γ-1	αφ'εαυτοῦ	3	είπα
δ-3	ἐλάλησα	4	κλαδί, κληματόβεργα
ε-4	τὸ κλῆμα	5	μπορεί
ζ-2	οὔτως	6	δύναμη
		7	καλλιεργεί

Β. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 1)

Να συμπληρώσετε τα κενά και να τονίσετε όπου είναι απαραίτητο.

Πιστὸν φίλον εν κινδύνοις γινώσκεις . (4X0,25)

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 3)

1. Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο των λέξεων που βρίσκονται στο πλαίσιο (μια λέξη περισεύει).

(μ. 2)

διαγωγή, λοχαγός, άγημα, αναγωγή, προεισαγωγικός

α) Στην πλατεία της πόλης έφτασε ένα στρατιωτικό άγημα για την έπαρση της σημαίας.

β) Ο αδελφός μου θα παρακαθήσει προεισαγωγικές τον Ιούνιο εξετάσεις.

γ) Ο καθηγητικός σύλλογος αποφάσισε τη μείωση της διαγωγής του.

δ) Ο λοχαγός είναι ανώτατος αξιωματικός του στρατού. (4X0,5)

2. Να γράψετε δύο (2) σύνθετα ουσιαστικά και δύο (2) σύνθετα επίθετα από το ρήμα γινώσκω.

(μ. 1)

ουσιαστικά	επίθετα
π.χ. απόγνωση	άγνωστος
διάγνωση	διαγνωστικό

(4X 0,25)

Δ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 4)**

1. Να επισημάνετε σε ποιες προτάσεις χρησιμοποιούνται οι τύποι του **ρήματος είμι** σωστά και σε ποιες λανθασμένα, σημειώνοντας «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα από κάθε πρόταση. **(μ. 1)**

- α) Ἐγὼ **εἰμί** τὸ φῶς τοῦ κόσμου. **Σωστό**
- β) Σὺ **ἐστι** βασιλεὺς τῆς γῆς. **Λάθος**
- γ) Ἡμεῖς **ἐστε** μαθηταί. **Λάθος**
- δ) Οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ **εἰσὶ**. **Σωστό (4X 0,25)**

2. Να συμπληρώσετε τα κενά των πιο κάτω προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο του **Ενεστώτα** του **ρήματος είμι**. **(μ. 2)**

- α) Ἐμεῖς **ἐστέ** σύμμαχοι.
- β) Σὺ **εἶ** ἄνθρωπος ἀγαθός.
- γ) Οἱ ἄνθρωποι θνητοὶ **εἰσὶ**.
- δ) Ἡ πόλις ἡμῶν ἀρχαιοτάτη **ἐστί**. **(4X0,25)**

3. Να σημειώσετε δίπλα σε κάθε ουσιαστικό της **Στήλης Α'** το γράμμα που αντιστοιχεί με τη σωστή πτώση από τη **Στήλη Β'** **(μον. 1)**

Στήλη Α'**Στήλη Β'**

1. τὸ κλῆμα <u>δ</u>	α) αιτιατική ενικού
2. καθαροί <u>υ</u>	β) δοτική ενικού
3. τῆ ἀμπέλω <u>β</u>	γ) ονομαστική πληθυντικού
4. τὸν λόγον <u>α</u>	δ) ονομαστική ενικού (4X0,25)

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΠΟΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 2)

1. Να συμπληρώσετε τις πιο κάτω προτάσεις.

(μον. 1)

α) Ο Όμηρος είναι ένας από τους μεγαλύτερους επικούς ποιητές.

β) Έργα του είναι η Οδύσσεια και η Ιλιάδα.

γ) Τα ομηρικά έπη χωρίζονται σε 24 μέρη που ονομάζονται ραψωδίες.

δ) Ο πόθος του Οδυσσέα να γυρίσει στην πατρίδα του λέγεται νόστος. (4X0,25)

2. Τι ονομάζεται έπος;

(μον. 1)

Έπος είναι ένα μεγάλο αφηγηματικό ποίημα που εξυμνεί κατορθώματα ηρώων και ενέργειες των θεών.

B. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ – ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

1. Να αντιστοιχίσετε το όνομα της **Στήλης Α΄** με το επίθετο που ταιριάζει από τη **Στήλη Β΄**. Στην **Στήλη Α΄** περισεύει ένα όνομα. (μον. 1)

Στήλη Α΄

Στήλη Β΄

1. Αίγισθος

α) κοσμοσείστης 3

2. Δίας

β) πολύτροπος 5

3. Ποσειδώνας

γ) κρονίδης 2

4. Ερμής

δ) αργοφονιάς 4 (4X 0,25)

5. Οδυσσέας

2. Να αριθμήσετε τα πιο κάτω γεγονότα, ώστε να μπουν στη σωστή χρονική σειρά. (μον. 1,5)

α) Ο Οδυσσέας κατασκευάζει σχέδια.	6
β) Η Καλυψώ πληροφορεί τον Οδυσσέα πως, αν φύγει από το νησί της, θα βιώσει πολλές συμφορές μέχρι να φθάσει στην Ιθάκη.	5
γ) Ο Ερμής επισκέπτεται την Καλυψώ, για να της πει ότι είναι απόφαση του Δία να αφήσει τον Οδυσσέα να επιστρέψει στην Ιθάκη.	4
δ) Οι Θεοί συνεδριάζουν για να βοηθήσουν τον Οδυσσέα να γυρίσει στην πατρίδα του, την Ιθάκη.	1
ε) Η Θεά Αθηνά προτείνει στο συμβούλιο των θεών ένα διπλό σχέδιο για να βοηθήσουν τον Οδυσσέα.	2
στ) Η θεά Αθηνά επισκέπτεται τον Τηλέμαχο στην Ιθάκη με τη μορφή του Μέντη.	3

(6X 0,25)

Κείμενο: στ. 1-13

Τον άντρα, Μούσα τον πολύτροπο να μου ανιστορήσεις, που βρέθηκε
Ως τα πέρατα του κόσμου να γυρνά, αφού της Τροίας
πάτησε το κάστρο το ιερό.

Γνώρισε πολιτείες πολλές, έμαθε πολλών ανθρώπων τις βουλές,
κι έζησε καταμεσής στο πέλαγος, πάθη πολλά που τον σημάδεψαν,
σηκώνοντας το βάρος για τη δική του τη ζωή και των συντρόφων του
τον γυρισμό. Κι όμως δεν μπόρεσε που τόσο επιθυμούσε,
να σώσει τους συντρόφους.

Γιατί εκείνοι χάθηκαν απ' τα δικά τους τα μεγάλα σφάλματα,
νήπιοι και μωροί, που πήγαν κι έφαγαν τα βόδια
του υπέρλαμπρου Ήλιου κι αυτός τους άρπαξε του γυρισμού τη μέρα.
Από όπου θες, Θεά, ξεκίνα την αυτή την ιστορία, κόρη του Δία,
και πες την και σ' εμάς.

1. **α)** Σε ποια Θεά απευθύνει την παράκλησή του ο ποιητής στον πρώτο στίχο της Οδύσσειας; (μον. 0,5)
β) Να αναφέρετε και να εξηγήσετε **δύο (2)** λόγους για τους οποίους το κάνει αυτό. (μον. 1)
α) Ο ποιητής απευθύνεται στη μούσα Καλλιόπη προστάτιδα της επικής ποίησης.
β) Ένας λόγος που το κάνει αυτό είναι για να του δώσει την έμπνευση και την καθοδήγηση να πει την ιστορία του Οδυσσέα. Έτσι, το έργο του θα θεωρείται από όλους θεόπνευστο και αδιαμφισβήτητο. Ένας δεύτερος λόγος είναι το γεγονός ότι η Καλλιόπη είναι κόρη του Δία και της Μνημοσύνης, ξέρει τα πάντα, άρα θα μπορούσε να του δώσει πληροφορίες για τον Όλυμπο, αλλά και για τον κάτω κόσμο, τον Άδη. (2X 0,5)
2. Πώς χαρακτηρίζει ο ποιητής τους συντρόφους του Οδυσσέα στο πιο πάνω απόσπασμα και γιατί; (μον. 0,75)
Ο ποιητής χαρακτηρίζει τους συντρόφους του Οδυσσέα νήπιους και μωρούς, δηλ. ανόητους, αφού έφαγαν τα βόδια του θεού Ήλιου, παρόλο που ο Οδυσσέας τους είχε προειδοποιήσει για τις φοβερές συνέπειες που θα είχαν (Θάνατο) μετά από αυτή την ύβρη. (3X 0,25)
3. **α)** Ποιος είναι ο κεντρικός ήρωας της Οδύσσειας; (μον. 0,25)
β) Να αναφέρετε **δύο (2)** βάσανα που τον ταλαιπώρησαν μετά τον Τρωϊκό πόλεμο. (μον. 1)
α) Ο κεντρικός ήρωας της Οδύσσειας είναι ο Οδυσσέας.
β) Πολέμησε στον πόλεμο της Τροίας για δέκα χρόνια και ταλαιπωρήθηκε άλλα δέκα μέχρι να φτάσει στην πατρίδα του, την Ιθάκη. Επίσης κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του έχασε όλους του, τους συντρόφους και έμεινε μόνος του. (2X 0,5)

Εισηγήτρια

Αντωνία Κωνσταντίνου

Η Διευθύντρια

Δρ Μαρία Γεωργίου

